

LABORE ET ZELO

Застосування Європейської конвенції з прав людини та практики ЄСПЛ при здійсненні правосуддя

Обсяг: 4 кредити ЄКТС

Семестр: осінній **Рік:** 2021-2022

Дні, Час, Місце: згідно розкладу

Інформація про викладача

Ім'я	Дудченко Оксана Сергіївна
Контакти	Е-mail: oksanadud@ukr.net , тел.: (097)7484502
Робоче місце	Кафедра політології, права та філософії (ауд. 301 «Гоголівського корпусу»)
Години консультацій	Четвер: 15:30 – 16:30

Опис курсу

Мета дисципліни - набуття студентами системних знань щодо функціонування європейської системи захисту прав людини та навичок використання відповідних правозахисних механізмів у своїй практичній діяльності. На основі застосування компаративного методу та методу автономного тлумачення захищати права людини і основоположні свободи на підставі положень Конвенції і прецедентного права ЄСПЛ.

Завданням вивчення дисципліни є визначення місця Конвенції про права людини та основоположні свободи і прецедентного права ЄСПЛ у системі джерел права України; з'ясування змісту автономного тлумачення Конвенції ЄСПЛ і методики її тлумачення з окремих категорій справ; поглиблення навичок правозахисної діяльності.

Очікувані результати навчання з дисципліни

соціально-гуманітарна ерудованість:

Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.

Співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами.

дослідницькі навички:

Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки.

комунікація:

Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.

Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

професійна самоорганізація та використання інформаційних технологій:

Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.

Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг.

праворозуміння:

Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.

Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок системи права України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу.

правозастосування:

Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів.

Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.

Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності.

Мета навчання

Після успішного закінчення курсу студенти будуть мати такі основні **компетентності**:

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях законодавчої невизначеності.

Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України.

Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні.

Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України.

Здатність застосовувати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур судочинства в Україні.

Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі лекцій (16 год.) та практичних занять (24 год.), організації самостійної роботи студентів в бібліотеках та комп'ютерних мережах (80 год.). Викладач проводитиме консультації та аналіз виконання індивідуальних дослідницьких завдань.

Оскільки деякі форми навчального проекту надсилаються через Інтернет, то здобувачам вищої освіти потрібно мати доступ до електронної пошти.

Організація навчання

Обсяг	Тема
-------	------

Розділ 1. Загальна характеристика європейської системи захисту прав людини

10 годин	1. Європейська нормативна система захисту прав людини
10 годин	2. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод
10 годин	3. Структура і організація ЄСПЛ
10 годин	4. Тлумачення Конвенції ЄСПЛ
10 годин	5. Порядок звернення та розгляду справ в Європейському суді з прав людини

Розділ 2. Застосування Конвенції та рішень ЄСПЛ при здійсненні правосуддя

10 годин	7. Застосування практики ЄСПЛ при тлумаченні загальних положень та принципів судочинства
10 годин	8. Рішення Європейського суду з прав людини щодо захисту особистих прав, що забезпечують природне існування фізичної особи
10 годин	9. Рішення Європейського суду з прав людини щодо захисту особистих прав, що забезпечують соціальне буття фізичної особи
10 годин	10. Рішення Європейського суду з прав людини щодо захисту політичних та соціально-економічних прав особи
10 годин	11. Виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини в Україні
10 годин	12. «Пілотні рішення» ЄСПЛ

Оцінка

Підсумкова оцінка курсу буде обчислюватися з використанням таких складових:

Бали	Результат навчання, що оцінюється
60	Практичне заняття: 12 занять по 5 балів максимум (12*5=60);
10	Навчальний проект
30	Контроль за розділами (бліц-опитування / тести / модульна контрольна робота): - розділ 1 – 15 балів максимум; - розділ 2 – 15 балів максимум.
100	Разом

Література для вивчення дисципліни

Основна література:

1. Європейська конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950 р. та

- додаткові протоколи, рат. Законом України від 17.07.1997 р. (зміни в назві конвенції згідно Закону України від 09.02.2006 р.) // Офіційний вісник України - 2006. - № 32. – Ст. 2371. <http://www.nbuuv.gov.ua/>
2. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23.02.2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2006. - №30. – Ст. 260. <http://www.nbuuv.gov.ua/>
  3. Про виконавче провадження: Закон України від 21.04.1999 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1999. - N 24. - Ст. 207. <http://www.nbuuv.gov.ua/>
  4. Щодо виконання рішень Європейського суду з прав людини: Лист Департаменту державної виконавчої служби від 24.07.2006 р. - Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/>
  5. Практика Європейського суду з прав людини. Рішення. Коментарі. Електронний ресурс www.eurocourt.org.ua/
  6. Рішення Європейського суду з прав людини. Електронний ресурс [helsinki.org.ua/index.php?r=a1b8]. 30. Рішення Європейського суду з прав людини щодо України. Електронний ресурс www.coe.kiev.ua/

Додаткова література:

1. Barbera, Messegue and Jabardo v. Spain, 6 December 1988, Series A no. 146 <https://www.coe.int/en/web/human-rights-convention>
2. Belilos v. Switzerland, 29 April 1988, Series A no. 132 <https://www.coe.int/en/web/human-rights-convention>
3. Belukha v. Ukraine, no. 33949/02, 9 November 2006 <https://www.coe.int/en/web/human-rights-convention>
4. Brandstetter v. Austria, 28 August 1991, Series A no. 211 <https://www.coe.int/en/web/human-rights-convention>
5. Bricmont v. Belgium, 7 July 1989, Series A no. 158 <https://www.coe.int/en/web/human-rights-convention>
6. Campbell and Fell v. the United Kingdom, 28 June 1984, Series A no. 80 <https://www.coe.int/en/web/human-rights-convention>
7. Colozza v. Italy, 12 February 1985, Series A no. 89 <https://www.coe.int/en/web/human-rights-convention>
8. Cooper v. the United Kingdom [GC], no. 48843/99, ECHR 2003-XII <https://www.coe.int/en/web/human-rights-convention>
9. De Cubber v. Belgium, 26 October 1984, Series A no. 86 <https://www.coe.int/en/web/human-rights-convention>
10. Edwards v. the United Kingdom, 16 December 1992, Series A no. 247-B <https://www.coe.int/en/web/human-rights-convention>
11. Ekbatani v. Sweden, 26 May 1988, Series A no. 134 <https://www.coe.int/en/web/human-rights-convention>
12. Farhi v. France, no. 17070/05, ECHR 2007 (extracts) <https://www.coe.int/en/web/human-rights-convention>
13. Hauschildt v. Denmark, 24 May 1989, Series A no. 154 <https://www.coe.int/en/web/human-rights-convention>
14. Incal v. Turkey, 9 June 1998, Reports of Judgments and Decisions 1998-IV <https://www.coe.int/en/web/human-rights-convention>
15. Kremzow v. Austria, 21 September 1993, Series A no. 268-B <https://www.coe.int/en/web/human-rights-convention>
16. Krombach v. France, no. 29731/96, ECHR 2001-II <https://www.coe.int/en/web/human-rights-convention>
17. Kyprianou v. Cyprus, no. 73797/01, 27 January 2004 <https://www.coe.int/en/web/human-rights-convention>
18. Lavents v. Latvia, no. 58442/00, 28 November 2002 <https://www.coe.int/en/web/human-rights-convention>

convention

19. McGinley and Egan v. the United Kingdom, 9 June 1998, Reports of Judgments and Decisions 1998-III <https://www.coe.int/en/web/human-rights-convention>
20. Neumeister v. Austria, 27 June 1968, p. ..., Series A no. 8 <https://www.coe.int/en/web/human-rights-convention>
21. Perote Pellon v. Spain, no. 45238/99, 25 July 2002 <https://www.coe.int/en/web/human-rights-convention>
22. Piersack v. Belgium, 1 October 1982, Series A no. 53 <https://www.coe.int/en/web/human-rights-convention>
23. Poitrimol v. France, 23 November 1993, Series A no. 277-A <https://www.coe.int/en/web/human-rights-convention>
24. Posokhov v. Russia, no. 63486/00, ECHR 2003-IV <https://www.coe.int/en/web/human-rights-convention>
25. Sacilor-Lormines v. France, no. 65411/01, ECHR 2006 <https://www.coe.int/en/web/human-rights-convention>
26. Schenk v. Switzerland, 12 July 1988, Series A no. 140 <https://www.coe.int/en/web/human-rights-convention>
27. Sramek v. Austria, 22 October 1984, Series A no. 84 <https://www.coe.int/en/web/human-rights-convention>
28. Sokurenko and Strygun v. Ukraine, nos. 29458/04 and 29465/04, 20 July 2006
29. Tocono and Profesorii Prometeisti v. Moldova, no. 32263/03, 26 June 2007 <https://www.coe.int/en/web/human-rights-convention>

Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України : офіційний веб-сайт: Законодавство України. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/main/index/>
2. Верховна Рада України : офіційний веб-сайт : Законотворча діяльність Верховної Ради України: Законопроекти: Пошук за реквізитами. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc2.
3. Президент України: офіційне інтернет-представництво: Офіційні документи. URL: <http://www.president.gov.ua/documents/>.
4. Урядовий портал : єдиний веб-портал виконавчої влади України: Нормативно-правова база: База документів: Пошук документів за реквізитами. URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/npd/search>.
5. Офіційний вісник України : Єдине повне офіційне періодичне видання нормативно-правових актів України. URL: <http://ovu.com.ua/>.
6. Мега-НаУ: професійна юридична система: НаУ-Online: Нормативно-правові документи. URL: <http://zakon.nau.ua/>.
7. Ліга:Закон : правовий портал : он-лайн сервіси: Законодавство URL: <http://www.ligazakon.ua/>
8. Єдиний державний реєстр судових рішень України. URL: www.reyestr.court.gov.ua

Бібліотечно-бібліографічні ресурси

1. Бібліотека Інституту Поглиблених Правничих Студій. Велика Британія. URL: <http://ials.sas.ac.uk/library/eservice/elibrary.htm>
2. Наукова бібліотека ім. М. Максимовича Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. URL: <http://www.library.univ.kiev.ua>
3. Наукова бібліотека Національного університету «Києво-Могилянська академія». URL: <http://www.library.ukma.edu.ua>
4. Національна академія внутрішніх справ. URL: <http://www.naiou.kiev.ua>
5. Національна бібліотека Білорусі. URL: <http://www.nlb.by/portal/page/portal/index?lang=ru>
6. Національна бібліотека Німеччини. URL: http://www.dnb.de/DE/Home/home_node.html
7. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>

8. Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого. URL: <http://www.nplu.org>
9. Національний інститут стратегічних досліджень. URL: <http://www.niss.gov.ua>
10. Центр політико-правових реформ. URL: <http://pravo.org.ua>
11. Юридична бібліотека Школи права Єльського університету. URL: <http://library.law.yale.edu>

Політика курсу

Відвідування та / або участь є важливим компонентом курсу. Проте, якщо Ви бажаєте навчатися дистанційно – можна узгодити графік навчання на основі навчальної платформи УНІКОМ.

Запізнення. Студент, який запізнився на заняття, може бути допущений в аудиторію тільки з дозволу викладача. У разі запізнення, послідовність дій має бути такою: постукати, неквапливо відкрити двері, привітатися, вибачитися за запізнення, пояснити причину запізнення і попросити дозволу про допуск до заняття. Якщо причина є поважною, швидше за все такий допуск буде отримано. У разі допуску студента до заняття, слід швидко та тихо зайняти будь-яке вільне місце в аудиторії, і при цьому не розмовляти та не заважати іншим студентам.

Академічна заборгованість. Крайньою межею здачі навчального проекту є три дні до дати заліку/екзамену. Після цієї дати завдання приймаються, але оцінюються лише у випадку перескладання заліку/екзамену.

Перескладання питань семінарських занять можливе лише один раз на тиждень, який передує заліку тільки за умови отримання негативної оцінки, якщо студент не міг з'явитися на заняття у зв'язку з хворобою чи у зв'язку з іншою поважною причиною, що має бути підтверджено відповідним документом (довідка з лікувального закладу, заява на ім'я декана про причину та строк відсутності на заняттях тощо). Дозвіл на пропуск занять з причин, що завчасно відомі і є поважними, студент може отримати, подавши необхідну заяву в деканат.

Перескладання заліку/екзамену відбувається за графіком, визначеним деканатом. Переоцінка з метою підвищення позитивної оцінки не допускається, за винятком відсутності на заняттях у зв'язку з поважною причиною, про що йшлося вище.

Академічна доброчесність та плагіат. Кожен здобувач вищої освіти повинен ознайомитися і слідувати нормам Положення НДУ ім. М. Гоголя «Про академічну доброчесність» (<http://surl.li/vzoh>). Будь-яке копіювання або відтворення результатів чужої праці, якщо тільки робота не має груповий формат, використання завантажених з Інтернету матеріалів кваліфікується як порушення норм і правил академічної доброчесності та передбачає притягнення винного до відповідальності за чинними нормативними документами.

Мобільні пристрої на занятті використовуються тільки з дозволу викладача з навчальною метою.

Поведінка в аудиторії. Кожен здобувач вищої освіти повинен ознайомитися і слідувати Правилам внутрішнього трудового розпорядку (<http://surl.li/acvdy>) університету, а також принципам і правилам поведінки, визначеним у Етичному кодексі НДУ ім. М. Гоголя (<http://surl.li/vzng>).

Вітається активність здобувача із планування освітнього процесу та участь у формальній та неформальній освіті.